

ROERKERKNIEUWS IN CORONATIJD

editie 127 (16 november 2022) – www.roerkerken.nl

inleiding

Het was afgelopen tijd een beetje hectisch, omdat er problemen waren met ons mailverkeer. Om de een of andere reden kwamen nauwelijks nog iets binnen. En dat terwijl de afzenders niets in de gaten hadden en dachten dat hun mail gewoon aankwam. Tot overmaat van 'ramp' was onze webmaster er een paar dagen tussen uit; hij was wel telefonisch bereikbaar, maar kon niet bij de software om ons daadwerkelijk uit de 'brand' te kunnen helpen. Meteen na zijn terugkeer werden de problemen verholpen en volgde er een tsunami aan mails. Nadat die allemaal waren afgewerkt konden wij als pastoraal team en parochieburo's weer 'gewoon' functioneren. Het maakte in ieder geval wel weer duidelijk hoezeer ook wij als Kerk en parochie van dergelijke 'technieken' afhankelijk zijn geworden. Ook voor ons is internet een belangrijk communicatiemiddel geworden. Tegenwoordig zoekt immers vrijwel iedereen eerst via internet naar meer informatie. Op dat 'world-wide-web' moet je dan ook als Kerk en parochie te vinden zijn. Te vinden is één; bereikbaar is twee. En bij dat laatste stokte het ruim een week lang. Met alle gevolgen van dien. We zijn er gelukkig zonder kleerscheuren doorheen gekomen.

Waar we wat gemakkelijker overheen kwamen, was de drempel die de 11e van de 11e voor de carnavalisten markeert. In St. Odiliënberg hadden de uitbaters van Le Carrefour (Preuf & Proost) in St. Odiliënberg alweer voor de vijfde keer een 'Berger Boete Festijn' georganiseerd, dit om op feestelijke wijze het nieuwe carnavalseizoen in te luiden. Op diezelfde 11^e van de 11^e waren wij in Wassenberg met een delegatie uit de Roerstreek present bij de jaarlijkse herdenking van de 'Reichspogromnacht' ('Rechtskristallnacht') op 9 november 1938, waarbij de synagoge van Wassenberg werd verwoest en de vervolging van de Joden echt begon. Hierbij kwam onder anderen Betty Reis (1921-1944) om het leven naar wie de Wassenberger Gesamtschule is genoemd. Tijdens zijn ontmoeting met de Nederlandse bisschop in het kader van hun Ad-Limina-bezoek riep paus Franciscus op diezelfde 11^e van de 11^e alle katholieken in Nederland op om vooral vol te houden en niet op te geven. *"Ook een kleine minderheid kan heel krachtig zijn"*, zo citeerde kardinaal Wim Eijk de paus na afloop van de audiëntie. Ook spoorde de paus de bisschoppen aan tot nabijheid en een optimale pastorale benadering. Volgens Mgr. Van den Hende (Rotterdam) benadrukte de paus vooral een viervoudige nabijheid. *"Hij sprak over nabijheid tot God, nabijheid als bisschoppen onderling, nabijheid tot priesters en een nabijheid tot alle gelovigen"*. In de avond van diezelfde 11^e november werd ook bekend dat de renovatie van de Roerbrug bij St. Odiliënberg (die op 14 november van start zou gaan) op het laatste moment werd afgeblazen. Even werd nog aan een soort aprilgrap gedacht, maar het was toch bloedserieus. Stikstof gooide ook hier weer roet in te eten.

Lotgevallen van de relieken van de Berger patroonheiligen (I)

In de artikelenserie over (de relieken van de) Utrechtse bisschoppen in St. Odiliënberg en Susteren (Roerkerknieuws 120-122) kwamen we er al even terloops over te spreken. Over de relieken van de HH. Wiro, Plechelmus en Otgerus, de Iroschotse missionarissen die zich halverwege de achtste eeuw op de Petrusberg alhier vestigden. Nadat de Utrechtse bisschoppen na hun 'ballingschap' van dertig jaar op de Petrusberg halverwege de negende eeuw via Deventer weer richting Utrecht trokken, namen ze ook een gedeelte van de

reliken van de Berge patroonheiligen mee. Van daar uit werden hun reliken verder verspreid naar Oldenzaal (met name St. Plechelmus) en Groningen en Stadtlohn (met name St. Otgerus), waar ze sindsdien nog eeuwenlang een zekere verering genoten. De translatie van de reliken van de H. Plechelmus door de Utrechtse bisschop Balderik naar Oldenzaal vinden we vermeld in de kroniek ('Chronographia resp. Cronicken van den Stichte van Utrecht ende van Holland') van Johannes de Beke uit 1346, die ook de verheffing van de reliken van de HH. Wiro en Otgerus aan Balderik toeschrijft. In een latere aantekening in het vroeg 15^e eeuwse 'Calendarium et necrologium ecclesiae S. Plehelmi in Oldenzalia' die op een oudere traditie uit de dertiende eeuw terug te voeren is, heet het: *"fundavit dominus Baldericus collegium S. Plehelmi anno 954, et corpus S. Plehelmi Aldenzaliam ex monte S. Petri prope Ruraemundam transtulit"*. Die eigenhandige aantekening dateert uit het begin van de 17^e eeuw is van de Oldenzaalse deken Philippus Rovenius (Van Vliet, 2015, blz. 185-186, met name de voetnoten nrs. 797-798). Zo schrijft ook Anique de Kruijf over de middeleeuwse Utrechtse reliken (2011) dat bisschop Balderik, die rond 925 weer naar Utrecht terugkeerde, (ook) een groot belang hechte aan de ontdekking en verheffing van heiligen die een rol hadden gespeeld in de wordingsgeschiedenis van het bisdom Utrecht. *"Door goddelijke ingeving ontdekte Balderik (in 966, red.) de lichamen van de heiligen Wiro, Otger en Plechelmus, drie medewerkers van Willibrord, die begraven waren in het voormalige ballingsoord Sint Odiliënberg. Hij liet de overblijfselen van deze heilige missionarissen verheffen. Het lichaam van Wiro plaatste hij in de (Utrechtse) Domkerk, dat van Plechelmus bracht hij naar de door hem gestichte kerk in Oldenzaal, terwijl Otger waarschijnlijk deels in de kerk van Groningen terecht is gekomen en deels in het reliekbezit van de Utrechtse dom"* (blz.48). In de Dom-ordinarius, waarvan de oorsprong vermoedelijk rond 1200 ligt maar waarvan de tekst ons voornamelijk bekend is via 14^e eeuwse handschriften, is sprake van een (houten) 'Wiro-schrijn' dat op bijzondere feestdagen op het hoogaltaar werd geplaatst. De reden om zijn schrijn zo prominent te gebruiken voor de decoratie van het altaar wijst niet alleen op zijn belang voor de dom en het bisdom, maar wellicht ook in het gegeven *"dat veel andere reliken – die later bekender zouden worden dan de reliken van Wiro – rond 1200 nog niet omhuld werden door een prachtschrijn"* (blz.53.255). Dat Wiro-schrijn komen we ook tegen in het verslag van de relikenstoet die op 15 augustus 1540 in Utrecht werd gehouden. Toen werden in dit schrijn *"naast zijn reliken overblijfselen bewaard van bijvoorbeeld Margaretha, Stefanus, Nicolaas, Willibrord, Abraham en Christoffel"* (blz.63). Uit het Liber Ordinarius Sancte Marie Trajectensis (ca. 1425) blijkt dat de feestdag van de H. Wiro (8 mei) in Utrecht werd gevierd met een processie met het kruis en de reliken (blz.64). Paul Séjourné beschrijft het 'Wiro-schijn' in zijn boek over de Ordinarius S. Martini Trajectensis (1919-1921) als volgt: *"l'ecrin de St. Wiron qui contient les restes de ce saint, rapportés de Odilienberg par Baldéric. C'est donc un chasse comme celle de St. Poncien, mais moins longue, sans brancard, et ornée sur les côtés de bas-reliefs, ou peut-être d'une arcature avec des figures du Christ et des Apôtres. Elle garnit toute la largeur de l'autel carré, et surtout elle a une plate-forme qui permet d'y poser d'autres objets"* (blz. 255 voetnoot 192). Wat er van dat Utrechtse schrijn resp. van die Utrechtse reliken van onze patroon-heilige(n) geworden is, hebben we helaas (nog) niet kunnen achterhalen. Waarschijnlijk bevinden de reliken zich in de oud-katholieke St. Gertrudiskathedraal te Utrecht, aangezien we ze niet tegenkomen in de catalogus van (dat gedeelte van de) reliken die momenteel in het museum Catharijneconvent bewaard worden (blz. 205-228).

wordt vervolgd

Personalia

Op dinsdagmorgen 8 november j.l. deden we vanuit de St. Sebastianuskerk van Herkenbosch **Franciscus (Frans) Vellinga (1939-2022)** uitgeleide. Geboren en getogen in Hoensbroek (Kasteelbuurt), overleed zijn vader met Friese 'roots' in 1942 op 50-jarig leeftijd; zijn oorspronkelijk uit Brabant afkomstige moeder hertrouwde in 1944 en overleed in 1959 op 62-jarige leeftijd. Onder de gegeven omstandigheden zat er niets anders op dan al op jonge leeftijd als ondergronds mijnwerker bij staatsmijn Emma in Hoensbroek aan de slag te gaan. Omdat hij eigenlijk toch liever anderszins de kost verdiende, monsterde hij aan bij de Holland-Amerika-Lijn. In verband met zijn huwelijk begin 1963 met Ria Bogers keerde hij echter terug naar de Emma, om dichterbij huis zijn brood te verdienen. Ze woonden aanvankelijk bij zijn schoonouders op de Passart in, waar dochter Petra werd geboren, om uiteindelijk een woning in Hoensbroek (Nieuw-Lotbroek) toegewezen te krijgen waar dochter Monica werd geboren. In verband met de mijnsluiting zocht en vond hij werk bij ijsfabriek Dedert in Rotterdam, zodat hij alleen de weekenden thuis was. Toen die ijsfabriek zich in Roermond vestigde, kwam ook Frans maar al te graag mee en betrok hij in 1969 samen met zijn gezin een woning aan de Hertog van Gulickstraat in Herkenbosch. In dat bedrijf zou hij opklimmen tot expeditie-chef en tot aan zijn prepensioen op zijn 59^e blijven werken. Zozeer ging dat bedrijf hem echter ter harte dat - toen er in verband met een wisseling van de wacht een beroep op hem werd gedaan - hij zich geen seconde hoefde te bedenken om er op zijn 65^e weer aan de slag te gaan. Pas op zijn 75^e stopte hij er ook echt. Zijn grote hobby's was de muziek. Op middelbare leeftijd leerde hij nog orgel spelen en dat zou hij bijna tot het laatst toe blijven doen. Maar wat trots was hij op zijn kinderen en kleinkinderen en toen hij ook nog overgrootvader mocht worden kon hij zijn geluk helemaal niet op. Dat geluk werd echter overschaduwed sinds hij vorig jaar september een slechte ziekenhuis-uitslag kreeg. Toch bleef de situatie nog redelijk stabiel tot dathij onlangs toch hard achteruit begon te gaan. Mede dankzij intensieve zorg van zijn naasten is hij tot het laatst toe thuis in zijn eigen omgeving kunnen blijven, waar er op woensdag 2 november j.l. een einde aan zijn leven kwam. Na de uitvaartdienst volgde op Bergerbos de begrafenis.

Op zaterdagmorgen 12 november j.l. werd vanuit de Roermondse H. Hartkerk **Hermanus Arnoldus Maria Hubertus (Herman) Hens (1931-2022)** begraven. De afgelopen Coronatijd kwam hij iedere ochtend met zijn auto uit Roermond naar Berg om vervolgens - ondanks zijn gevorderde leeftijd – met zijn onafscheidelijke stok via de trap zijn weg naar de basiliek te vinden. Na afloop maakte hij graag met de andere kerkbezoekers een praatje en gaf hij blijk van zijn eruditie en weloverwogen mening. Zo plotsklaps als hij een jaar of twee geleden ineens in onze basiliek opdook, zo plotsklaps kwam er ook een einde aan zijn trouwe misbezoek. Ten gevolge van een ongelukkig val belandde hij in de Hof van Schöndelen waar er op 4 november j.l. een einde aan zijn lange en welbestede leven kwam. Na de uitvaartmis vond hij zijn laatste rustplaats Tussen de Bergen.

Op zaterdagmorgen 12 november j.l. werd de St. Catharinakerk van Montfort de uitvaartdienst gehouden voor **Anna Margaretha (Anna) Richter-Peeters (1925-2022)**. Geboren en getogen in Montfort, aan de Zandstraat in een gezin met 5 kinderen, waarvan zij zelf de enige dochter was, maakte zij bewust de oorlog mee, ervaringen die haar leven tekenden. Hoewel ze na de lagere school graag verder had willen leren, zat dat er gegeven de omstandigheden van toen helaas niet in. Nadat ze Jac Richter (1923-2002) uit Stevensweert had leren kennen met wie ze in 1949 trouwde, betrokken ze aan de

Spanjestraat een huurhuis, om een jaar later aan de Stationsweg een eigen huis te betrekken. Terwijl Jac als ondergronds mijnwerker op de Staatsmijn Emma in Hoensbroek de kost verdiende, zorgde Anna voor de huishouding en de opvoeding van hun acht kinderen. Toen Jac vanwege een maagoperatie vroegtijdig werd afgekeurd, vond hij werk op een tankstation in Roermond. Daarnaast begon hij thuis een kuikenhouderij annex poeliersbedrijf, waarvan Anna echter de drijvende kracht was. In 1972 verhuisden ze naar de Huysbongerdweg waar Jac eigenlijk alleen nog maar duiven hield. Sindsdien gingen ze ook steeds vaker op vakantie, steeds verder weg. Samen hebben ze heel wat afgereisd en van de wereld gezien. Gelovig als ze was ging ze ook regelmatig op bedevaart. Zeker één keer per jaar ging ze naar Wittem, ook grotere plaatsen als Lourdes en San Damiano werden door haar bezocht. In 1993 verhuisden ze weer naar de Stationsweg, waar ze naast hun oude huis een nieuw huis hadden laten bouwen. Na het overlijden van haar man Jac in het voorjaar van 2002 werd het stil in huis. Vooral sinds ze een jaar of vijftien geleden afstand van haar auto deed werd het kringetje om haar heen ook steeds kleiner. Gelukkig werd haar gezin als maar groter: na de kleinkinderen kwamen er de achterkleinkinderen waar ze altijd zeer mee begaan was. Een gevoelige klap was echter de ziekte en het vroegtijdige overlijden in de zomer van 2015 van haar dochter Madeleine. De laatste jaren waren haar enige uitstapjes die naar het ziekenhuis voor een bezoek aan de oogarts, want met de jaren begonnen haar ogen haar meer en meer in de steek te laten. Hoewel er ook steeds meer andere gezondheidsklachten bijkwamen probeerde ze toch zo lang mogelijk thuis, in haar eigen vertrouwde omgeving te blijven. Altijd de regie in eigen hand proberen te houden, zo was ze en is ze ook tot het laatst toe gebleven, tot haar laatste ademtocht op maandag 7 november j.l. Na de uitvaartmis legden we haar bij haar man te rusten op de begraafplaats aan de Huysbongerdweg.

Wit U ons in deze (Corona-) tijd extra financieel ondersteunen? Bij voorbaat dank!

Herkenbosch: NL 52 RABO 0121 402 088 t.n.v. kerkbestuur St. Sebastianus

Melick: NL 40 RABO 0133 000 400 t.n.v. RK kerkbestuur St. Andreas

Montfort: NL 39 RABO 0134 704 126 t.n.v. kerkbestuur H. Catharina

St. Odiliënberg: NL 79 RABO 0138 1180 00 tnv kerkbestuur HH. Wiro, Plechelmus en Otgerus

Posterholt: NL 06 RABO 0142 301 760 t.n.v. RK Kerk St. Matthias

Vlodrop: NL 10 RABO 0154 600 512 t.n.v. kerkbestuur St. Martinus

Tot slot

Aan- en afmelding voor deze nieuwsbrief kan via: clustersecretariaat@roerkerken.nl

Jos. L'Ortye (Posterholt), pastoor, tel. 40 12 21 - pastoor@roerkerken.nl

Paul Hamans (St. Odiliënberg), assistent, tel. 527 825 – p.hamans@roerkerken.nl

Gerard Sars (St. Odiliënberg), diaken, tel. 537 765 – g.sars@roerkerken.nl

Rim Mom (Montfort), diaken, tel. 542 154 - r.mom@roerkerken.nl

Bert Venner (Roermond), diaken, tel. 320 215 - b.venner@roerkerken.nl

Lian Overbeeke (Posterholt), catechiste, tel. 06 – 526 20 245 - l.overbeeke@roerkerken.nl

Parochiebureau Herkenbosch (Anja Wagemans), tel. 520 672 - sebastianus@roerkerken.nl

Parochiebureau Melick (Marie-Anne Geraedts), tel. 537 965 - andreas@roerkerken.nl

Parochiebureau Montfort, tel. 543 127 - catharina@roerkerken.nl

Parochiebureau St. Odiliënberg (Marlou Roeleveld), tel. 531 384 - otgerus@roerkerken.nl

Parochiebureau Posterholt (Lilian Peters), tel. 400 275 - matthias@roerkerken.nl

Parochiebureau Vlodrop (Marjon van der Beek), tel. 401 207 - martinus@roerkerken.nl